

Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences

Journal home page:
<http://ijournal.uz/index.php/jartes>

MODERN TRENDS AND FEATURES OF TOURISM SECTOR DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN

Umida A. Sharipova¹

University of World Economy and Diplomacy

KEYWORDS

tourism industry, investment attraction, public policy, business tourism, infrastructure

ABSTRACT

The article examines the growth of the tourism sector, which is determined by a number of factors, including what new opportunities are available for the development of tourism, including investment attraction, infrastructure modernization, the development of cultural tourism and the improvement of business conditions, c-tourism and the impact on the economy.

2181-2675/© 2024 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: **10.5281/zenodo.11051310**

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

---

¹ Candidate of Economics, Associate Professor, Head of the "International Finance and Investments" Department, University of World Economy and Diplomacy, Uzbekistan (umida-s@mail.ru)

O'ZBEKISTONDA TURIZM SEKTORI RIVOJLANISHINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA XUSUSIYATLARI

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

turizm sohasi, sarmoyalarni jalb qilish, davlat siyosati, biznes turizmi, infratuzilma

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Maqolada turizmni rivojlantirish uchun qanday yangi imkoniyatlar mavjudligi, jumladan, investitsiyalarni jalb qilish, infratuzilmani modernizatsiya qilish, madaniy turizmni rivojlantirish va biznes sharoitlarini yaxshilash c-turizm va iqtisodiyotga ta'siri kabi bir qator omillar bilan belgilanadigan turizm sektorining o'sishi ko'rib chiqiladi.

2023-yilda O'zbekiston turizm sohasida barqaror o'sishi kuzatildi, bu investitsiyalarni jalb qilish, infratuzilmani modernizatsiya qilish, madaniy turizmni rivojlantirish va ishbilarmonlik turizmi uchun sharoitlarni yaxshilash kabi qator omillar bilan belgilanadi.

Pandemiya davridan keyin O'zbekistonda turizm sohasini modernizatsiya qilish va rivojlantirishning jadal sur'atlari kuzatildi. Investitsiyalarni jalb qilish davlat siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biriga aylandi, bu esa yangi turistik ob'yektlar sonini ko'paytirish va sayyohlarni joylashtirish uchun sharoitlarni yaxshilash imkonini berdi.

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining statistik ma'lumotlariga ko'ra, o'tgan yil yakunlari O'zbekistonga kelayotgan sayyohlar soni 2019-yilning pandemiyadan oldingi darajasiga deyarli yetganini ko'rsatmoqda.

2023-yilda respublikaga 6,6 milliondan ortiq sayyoh tashrif buyurdi, bu 2022-yildagi ko'rsatkichdan chorak yoki 1,4 million kishiga ko'pdir. Pandemiya davrida O'zbekistonga 1,5 millionga yaqin kishi, 2021 yilda esa 1,8 million sayyoh kelgan.

Asosiy oqim - 90% dan ortig'i MDHning to'rtta davlatidan kelgan:

- Tojikiston – 2,15 million kishi (yillik o'sish 49,6 foiz);
- Qirg'iziston – 1,75 million (o'sish 30,1 foiz);
- Qozog'iston – 1,33 million (14 foizga pasayish);
- Rossiya - 714,3 ming (o'sish 25,8%);

Beshinchi o'rinda Turkiya (106,5 ming sayyoh), keyingi o'rinda:

- Turkmaniston - 100,3 ming (o'nlab marta o'sish);
- Hindiston - 45,5 ming (2,7 marta o'sish);
- Xitoy - 42,5 ming (7,8 marta o'sish);
- Janubiy Koreya – 37,1 ming (+86,1%);
- Germaniya – 29,6 ming (+67,2%);
- Italiya - 25,6 ming (2,9 marta o'sish);
- AQSh - 23 ming (+75,5%);
- Fransiya – 18,6 ming (+69%);
- Buyuk Britaniya - 16,2 ming (+54,2%);

- Ispaniya - 15,2 ming (2,41 marta o'sish);
- Belarus - 15,1 ming (+10,2%);
- Ozarbayjon - 14,7 ming (+41,3%);
- Yaponiya - 12,4 ming (2022 yil uchun ma'lumot yo'q).

O'zbekistonda turizm rivojiga xizmat qiluvchi muhim omillardan biri infratuzilmani modernizatsiya qilishdir. So'nggi yillarda hukumat yangi yo'llar, vokzallar va aeroportlar qurilishiga faol mablag' ajratmoqda, bu esa sayyohlarning mamlakat bo'ylab sayohatini osonlashtiradi. Bundan tashqari, yangi turistik obyektlarni barpo etish, mavjud attraksionlarni rekonstruksiya qilish va ta'mirlashga ham katta mablag'lar ajratilmoqda.

O'zbekistonda madaniy turizm ham tobora ommalashib bormoqda. Mamlakat ko'plab qadimiy binolar, me'moriy va san'at yodgorliklarini o'z ichiga olgan boy tarixiy merosi bilan maqtanishi mumkin. So'nggi yillarda hukumat tomonidan madaniy turizmni faol rivojlantirish, yangi muzeylar va ko'rgazma zallarini barpo etish, tarixiy obidalarni restavratsiya qilish va yangi turistik yo'nalishlarni ishlab chiqish ishlari olib borilmoqda.

Ishbilarmonlik turizmi uchun sharoitlarning yaxshilanishi O'zbekistonda turizm sohasini rivojlantirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Keyingi yillarda barpo etilgan yangi konferentsiya zallari, biznes markazlari, mehmonxona majmualari barchani o'ziga jalb etmoqda

chet ellik ishbilarmonlar soni ortib bormoqda, bu esa mamlakatda iqtisodiy faollikning oshishiga xizmat qilmoqda.

Umuman olganda, O'zbekistonda referendumdan so'ng turizm sohasida barqaror o'sish kuzatildi, degan xulosaga kelish mumkin. Investitsiyalarni jalb qilish, infratuzilmani modernizatsiya qilish, madaniy turizmni rivojlantirish va ishbilarmonlik turizmi uchun sharoitlarni yaxshilash bu o'sishda muhim omil bo'lmoqda.

O'zbekistonda zamonaviy turizm mamlakat iqtisodiyotining jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biriga aylandi. O'zbekiston mustaqil davlatga aylangan 1991-yildan buyon hukumatimiz tomonidan iqtisodiyotni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida turizmni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

So'nggi yillarda O'zbekistonda turizm rivojlanib, dunyoning turli burchaklaridan tobora ko'proq sayyohlarni jalb qilishda davom etmoqda. Ushbu inshoda biz mustaqillik yillarida O'zbekistonda turizm sohasini rivojlantirishning zamonaviy tendentsiyalarini tahlil qilishga harakat qilamiz.

O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlaridan biri bu turizm infratuzilmasini doimiy ravishda kengaytirishdir. So'nggi yillarda mamlakat hukumati tomonidan yangi turistik obyektlar yaratish va mavjudlarini yaxshilash uchun katta mablag' ajratildi. Natijada ko'plab sayyohlarni o'ziga jalb etuvchi yangi mehmonxonalar, restoranlar, muzeylar, istirohat bog'lari va boshqa inshootlar barpo etildi. Sayyohlarning mamlakat bo'ylab harakatlanishini osonlashtiradigan transport infratuzilmasini yaxshilashga ham katta e'tibor qaratilmoqda.

O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning yana bir tendentsiyasi turistik marshrutlar

geografiyasining kengayishidir. Ilgari turistlar oqimi asosan mamlakatimiz poytaxti – Toshkent shahri, shuningdek, Samarqand va Buxoroning tarixiy shaharlarida to'plangan. Bugungi kunda mamlakatimiz hukumati Farg'ona vodiysi, Xorazm, Termiz va boshqa hududlarda sayyohlik yo'nalishlarini faol rivojlantirmoqda. Bu sayyohlarga O'zbekistonning diqqatga sazovor joylari va madaniy an'analari bilan yanada kengroq tanishish imkonini beradi.

O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning uchinchi tendentsiyasi ekoturizmni rivojlantirishdir. O'zbekistonda ekoturizmga qiziquvchi sayyohlarni jalb qila oladigan tabiiy resurslar mavjud. Mamlakatda milliy bog'lar, qo'riqxonalar va boshqa ekologik ob'ektlar tashkil etildi. Bu joylarda sayyohlar go'zal manzaralardan bahramand bo'lishlari, yovvoyi tabiatni kuzatishlari, mahalliy an'ana va madaniyat bilan tanishishlari mumkin.

O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning to'rtinchi tendentsiyasi MDH davlatlari va Xitoydan sayyohlar oqimining ko'payishi hisoblanadi. So'nggi yillarda Rossiya, Qozog'iston, Qirg'iziston va boshqa MDH davlatlaridan kelayotgan sayyohlar soni sezilarli darajada oshdi. O'zbekiston turizm sanoatining asosiy bozorlaridan biriga aylangan Xitoydan kelayotgan sayyohlar soni ham ortib bormoqda.

O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning beshinchi tendentsiyasi xalqaro turizmni rivojlantirishdir. So'nggi yillarda mamlakat hukumati O'zbekistonga kelayotgan xorijiy sayyohlar sonini ko'paytirish bo'yicha faol ish olib bormoqda. Bunga erishish uchun viza olish tartibini soddalashtirish, vizalar talab qilinmaydigan davlatlar ro'yxatini kengaytirish, shuningdek, sayyohlar uchun qulay shart-sharoitlar yaratish choralari ko'rildi. O'zbekistonning turizm mahsulotini xalqaro bozorga chiqarishga ham katta e'tibor qaratilmoqda.

Shunday qilib, O'zbekistonda turizm rivojlanib, dunyoning turli burchaklaridan tobora ko'proq sayyohlarni jalb qilishda davom etmoqda, degan xulosaga kelish mumkin. O'zbekistonda turizm sohasini rivojlantirishning bugungi tendensiyalari mamlakatimiz hukumati tomonidan turizmni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotganidan, sayyohlar uchun qulay shart-sharoit yaratishga barcha sa'y-harakatlarni amalga oshirayotganidan dalolatdir. Bu O'zbekistonda turizmning yanada rivojlanishiga, hayratlanarli yurtimizga kelayotgan sayyohlar soni ortishiga umid qilish imkonini beradi.

ADABIYOTLAR:

1. Zokirov, S. I., Sobirov, M. N., Tursunov, X. K., & Sobirov, M. M. (2021). Termofotogeneratorning gibrid modelini yaratish va fotoelement samaradorligining haroratga bog'liqligini empirik tahlil qilish. Toshkent temir yo'l muhandislari instituti jurnali, 15(3), 49-57.

2. Gorovik, A. A. va Tursunov, H. H. U. (2020). Bolalarga dasturlashni o'rgatish uchun Scratch misolida vizual dastur ishlab chiqish vositalaridan foydalanish. Universum: texnika fanlari, (8-1 (77)), 27-29.

3. <http://www.uzbekistan.org.ua/ru/news/3153-razvitiye-turizma-v-Uzbekistane.html>

4. <https://www.un.int/uzbekistan/news/development-of-tourism-in-Uzbekistan>